

Certifikační audity vybraných ITV

Česká společnost pro jakost

Ing. Miroslav Jedlička, Ing. Petr Koten, Ing. Eliška Michálková, Ing. Romana Hofmanová,
Ing. Alena Plášková, CSc., Ing. Ondřej Hykš

Certifikační audity vybraných ITV včetně fakult pro vzdělávání učitelů a fakult uměleckého zaměření

Hlavní body

- Rekapitulace průběhu auditních činností v rámci projektu IPN Kvalita
- Prezentace zjištění a poznatků z auditů 1. a 2. stupně
- Souhrnné informace
- Diskuse a závěr

Rekapitulace průběhu auditních činností v rámci projektu

ITV	Audit 1. stupně	Audit 2. stupně
Technická univerzita v Liberci	3.7.2013	9. a 11.7.2013
Univerzita Palackého v Olomouci	30.5.2013	11. – 14.6. 2013
Vysoká škola finanční a správní	23.5.2013	24. a 26.6.2013
Vysoká škola zdravotnická	10.6.2013	1.7.2013

Výchozí informace

- Ověřovali jsme vhodnost metodiky hodnocení postavenou **na základech modelu ISO 9001**
- Přestože žádná z ITV neměla zavedené ISO 9001, tak **mnoho prvků je naplňováno**
- Kromě prezentace našich poznatků budeme zmiňovat i **názory pracovníků**, se kterými jsme hovořili

Výchozí informace

- Akademické svobody ...

Akademická práva a svobody dle wikipedie:

- *svoboda vědy, výzkumu a umělecké tvorby*
- *svoboda výuky, otevřenost různým vědeckým názorům, metodám a uměleckým směrům*
- *svoboda volby zaměření v rámci studijního programu a svoboda vyjadřovat vlastní názory ve výuce*
- *právo členů akademické obce volit akademické orgány*
- *právo používat akademické insignie a konat akademické obřady*

.... nejsou použitou metodikou normy ohroženy

Výchozí informace

- **Informace** jsou anonymní – bez identifikace sdělovatele informace a ITV
- V rámci auditu jsme se setkali se **vstřícností** a **otevřeností** pracovníků (mnohdy však byla větší vstřícnost k auditorovi než k normě samotné 😊)

Prezentace zjištění a poznatků z auditů 1. a 2.

V rámci následujících informací bude uveden
vždy požadavek **normy ISO 9001** ve
zjednodušené formě a stav, který jsme zjistili v
rámci auditů ITV

Kapitola 4: Systém managementu kvality

Článek 4.1: Všeobecné požadavky

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - tvorba, dokumentování, implementace, údržba a zlepšování systému managementu kvality (QMS) - aplikace procesního přístupu - ošetření outsourcingu 	<ul style="list-style-type: none"> - žádná ITV neměla zavedený QMS podle ISO 9001, ale i tak mnoho prvků ITV splňovaly - některé ITV měly popsány procesy (aplikován procesní přístup) - míra shody popisu procesu a reality - pozitivní vnímání případného popisu podpůrných a řídicích procesů (zpřehlednění pravidel) - outsourcing řešen smluvně

Kapitola 4: Systém managementu kvality

Článek 4.2: Požadavky na dokumentaci

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - postupy pro řízení dokumentů a záznamů (tištěné, elektronické, interní, externí) - dokumentovaná politika kvality a cíle kvality - existence příručky kvality - dokumentované postupy a záznamy požadované normou - další potřebné dokumenty a záznamy pro efektivní fungování organizace 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidla pro řízení dokumentů a záznamů nejsou formalizována, sjednocena (přezkoumávání dokumentů, dostupnost, atd.) - příručka kvality neexistuje, nicméně části se dají najít ve vrcholové dokumentaci - řízení externí dokumentace stojí na právních odděleních - to, co je vyžadováno zákonem, je v dokumentaci vedeno velmi dobře.

Kapitola 5: Odpovědnost managementu

Článek 5.1: Angažovanost a aktivita managementu

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - angažovanost a aktivita vrcholového vedení při tvorbě, implementaci a zlepšování QMS (důraz na plnění požadavků zákazníka, stanovování politiky kvality, stanovování cílů kvality, přezkoumávání QMS a zajišťování dostupnosti zdrojů) 	<ul style="list-style-type: none"> - Vedení škol na všech úrovních prokazuje plnou podporu jednotlivým procesům, včetně trendů zlepšování

Kapitola 5: Odpovědnost managementu

Článek 5.2: Zaměření na zákazníka

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - stanovování požadavků zákazníka - plnění požadavků zákazníka - zvyšování spokojenosti zákazníka 	<ul style="list-style-type: none"> - Zákaznický přístup je důsledně uplatňován - Objevuje se rozdílný pohled na vnímání toho, kdo je vlastně zákazník - Velmi kladně hodnocená úroveň práce studijních oddělení - Hodnocení spokojenosti zákazníků probíhá různými metodikami

Kapitola 5: Odpovědnost managementu

Článek 5.3: Politika kvality

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - vyhlášena politiky kvality <ul style="list-style-type: none"> - odpovídá záměrů organizace - závazek k plnění požadavků a k neustálému zvyšování efektivnosti QMS - poskytuje rámec pro stanovování cílů - sdělována a pochopena v celé organizaci - Přezkoumávána dle stanovených požadavků 	<ul style="list-style-type: none"> - Politika kvality je částečně naplňovaná strategickými dlouhodobými záměry - Ne vždy tvoří rámec pro stanovení cílů

Kapitola 5: Odpovědnost managementu

Článek 5.4: Plánování, cíle kvality

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - cíle kvality (měřitelné a v souladu se stanovenou politikou kvality) - plánování QMS (zajištění funkčnosti QMS i v průběhu změn) 	<ul style="list-style-type: none"> - Cíle kvality nejsou ve všech případech stanoveny návazně na politiku kvality - Jsou využívány dlouhodobé záměry, které se většinou rozpadají na dlouhodobé a krátkodobé cíle - Návaznost jednotlivých organizačních útvarů není ve všech případech zřejmá - Ne vždy jsou cíle vyhodnocovány

Kapitola 5: Odpovědnost managementu

Článek 5.5: Odpovědnost, pravomoc a komunikace

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - stanovování a sdělování odpovědností a pravomocí - jmenování představitele managementu, včetně požadavků na: <ul style="list-style-type: none"> - procesy potřebné pro QMS - předkládání zpráv vrcholovému vedení - podpora povědomí o závažnosti požadavků zákazníka v celé organizaci - interní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - Odpovědnosti jsou převážně dostatečně definované (katalogy funkcí), pravomoci definovány méně - Existuje menší provázanost mezi rektoráty a fakultami - Představitel managementu není oficiálně stanovený - Základní článek komunikace tvoří informační systémy

Kapitola 5: Odpovědnost managementu

Článek 5.6: Přezkoumání systému managementu

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - přezkoumání QMS v pravidelných intervalech (pro zajištění vhodnosti, přiměřenosti a efektivnosti) - vstupy <ul style="list-style-type: none"> - výsledky auditů - zpětná vazba od zákazníka - výkonnost procesů, shoda produktu - stav nápravných a preventivních opatření - opatření z předchozích přezkoumání - změny v QMS - doporučení ke zlepšování - výstupy <ul style="list-style-type: none"> - opatření ke zlepšování - opatření ke zlepšování produktu - opatření k potřebám zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> - Přezkoumání vedením je nahrazeno výroční zprávou, nejsou vždy zahrnuty vstupy, výstupy a trendy - Dílčí výroční zprávy nejsou vždy využívány v plném rozsahu

Kapitola 6: Management zdrojů

Článek 6.1: Poskytování zdrojů

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - poskytování zdrojů potřebných pro: <ul style="list-style-type: none"> - implementaci, udržování a zvyšování efektivnosti QMS - zvyšování spokojenosti zákazníka prostřednictvím jeho požadavků 	<ul style="list-style-type: none"> - Potřeba zdrojů všeho druhu je vyhodnocovaná, řídí se rozpočtem - Často se řeší operativně

Kapitola 6: Management zdrojů

Článek 6.2: Lidské zdroje

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - požadavky na odbornou způsobilost pracovníků - poskytování výcviku (či jiných opatření) pro zajištění odborné způsobilosti - záznamy o vzdělávání, výcviku, dovednostech a zkušenostech 	<ul style="list-style-type: none"> - Kvalifikační struktura, včetně věkové, je důsledně dodržovaná (akreditace) - Účinnost a efektivnost vzdělávání není vyhodnocovaná ve všech případech - Rozdílnost postupů u akademických a ostatních pracovníků - Hodnocení pracovníků dle RIV bodů - Školení požadovaná ze zákona jsou naplňovaná důsledně

Kapitola 6: Management zdrojů

Článek 6.3: Infrastruktura

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - poskytování a udržování infrastruktury <ul style="list-style-type: none"> - budovy, prostory a související technické vybavení - HW a SW - podpůrné služby 	<ul style="list-style-type: none"> - Plány údržby, oprav, revizí a investic nejsou ve všech případech vytvářeny systematicky

Kapitola 6: Management zdrojů

Článek 6.4: Pracovní prostředí

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - pracovní prostředí vhodné pro poskytování služeb v souladu s požadavky na tyto služby 	<ul style="list-style-type: none"> - Vhodnost pracovního prostředí řešena - Snaha o modernizaci prostor, budov a vybavení

Kapitola 7: Realizace produktu

Článek 7.1: Plánování realizace produktu

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - plánování a vytváření procesů potřebných pro poskytování služby - určení cílů kvality a požadavků na službu - vytváření procesů a dokumentů a poskytování zdrojů specifických pro službu 	<ul style="list-style-type: none"> - Hlavní procesy jsou velmi dobře plánovány (na základě akreditací) - Využívá se dlouhodobé plánování na základě požadavků trhu

Kapitola 7: Realizace produktu

Článek 7.2: Procesy týkající se zákazníka

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - určení požadavků specifikovaných zákazníkem - určení požadavků, které zákazník neuvedl, ale jsou nezbytné pro specifikované nebo zamyšlené použití - určení požadavků zákonů a předpisů týkajících se služby - přezkoumávání požadavků týkajících se služby (výhoda využívání katalogu) - komunikace se zákazníkem 	<ul style="list-style-type: none"> - Akreditované studijní programy jsou vytvářeny v souladu všech stran - Marketing je využíván dostatečně (weby, konference, zaměstnavatelé, veletrhy, dny otevřených dveří) - Zvyšuje se snaha o spolupráci s absolventy

Kapitola 7: Realizace produktu

Článek 7.3: Návrh a vývoj

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - plánování a řízení návrhu a vývoje <ul style="list-style-type: none"> - etapy návrhu a vývoje - přezkoumání, ověřování a validace přiměřené každé etapě návrhu a vývoje - odpovědnosti a pravomoci při návrhu a vývoji. - vstupy pro návrh a vývoj - výstupy z návrhu a vývoje - přezkoumání návrhu a vývoje - ověřování návrhu a vývoje - validace návrhu a vývoje - řízení změn návrhu a vývoje 	<ul style="list-style-type: none"> - Vývoj nových programů a předmětů probíhá - Nejsou naplňovány všechny požadavky (přezkoumání, ověřování, validace, změny) - Často probíhá nekoordinovaně

Kapitola 7: Realizace produktu

Článek 7.4: Nákup

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - pravidla pro nakupování produktů s vlivem na kvalitu (spokojenost zákazníků) - informace týkající se nákupu - ověřování nakupovaného produktu 	<ul style="list-style-type: none"> - Občas vede k neefektivním nákupům u menších objemů (veřejné VŠ) - Menší koordinovanost nákupů mezi fakultami (riziko neefektivních nákupů) - Zásady hodnocení a výběru dodavatelů nejsou v některých případech dodržovány

Kapitola 7: Realizace produktu

Článek 7.5: Výroba a poskytování služeb

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - poskytování služeb za řízených podmínek: <ul style="list-style-type: none"> - dostupnost informací popisující charakteristiku služby - dostupnost potřebných pracovních instrukcí - používání vhodného zařízení - dostupnost a používání vhodného monitorovacího a měřicího zařízení - implementace monitorování a měření - validace procesů výroby a služeb - Identifikace a sledovatelnost - majetek zákazníka 	<ul style="list-style-type: none"> - Metodika řízení projektů v oblasti vědy a výzkumu není ve všech případech stanovena a dodržována (evidence, řízení, vyhodnocování) - Realizace probíhá v souladu s akreditacemi - K validaci je využito zpětné vazby od zákazníků všeho druhu - Zahrnuty i procesy mimo akreditaci

Kapitola 7: Realizace produktu

Článek 7.6: Řízení monitorovacího a měřicího zařízení

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - určení monitorovacího a měřicího zařízení potřebného pro poskytování důkazu o shodě produktu se stanovenými požadavky 	<ul style="list-style-type: none"> - Převážně zajišťováno na úrovni jednotlivých pracovišť - Zásady řízení metrologie nejsou definované a dokumentované souhrnně, je využito hlavně pokynů výrobců

Kapitola 8: Měření, analýza a zlepšování

Článek 8.1: Obecně

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - implementace procesů monitorování, měření, analýz a zlepšování potřebných pro: <ul style="list-style-type: none"> - prokázání shody s požadavky na službu - pro zajišťování shody QMS - pro zvyšování efektivnosti QMS 	<ul style="list-style-type: none"> - Analýzy jednotlivých procesů probíhají dle zvyklostí - Ne ve všech případech, kde je to možné jsou využívány konkrétní a měřitelné parametry - Ne vždy jsou výstupy jednotlivých analýz využity pro přijetí opatření - Výstupy z různých časových etap nejsou vždy srovnávány

Kapitola 8: Měření, analýza a zlepšování

Článek 8.2: Monitorování a měření

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - spokojenost zákazníka - interní audity <ul style="list-style-type: none"> - plánování auditů - postup pro provádění auditů - naplňování požadavků normy - efektivní implementace a udržování - přijímání opatření z auditů - monitorování a měření procesů - monitorování a měření služby 	<ul style="list-style-type: none"> - Monitoring spokojenosti zákazníků probíhá, metodiky jsou rozdílné, výstupy nejsou využity v plném rozsahu - Interní audity probíhají pouze ze zákona, finanční a na projekty - Monitorování a měření procesů neprobíhá ve všech případech - Monitoring a analýzy kvality vzdělávacího procesu probíhá rozdílně

Kapitola 8: Měření, analýza a zlepšování

Článek 8.3: Řízení neshodného produktu

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - identifikování služby, které neodpovídají stanoveným požadavkům - přijímání vhodného opatření v případě zjištění neshodné služby 	<ul style="list-style-type: none"> - Neshody jsou řešeny operativně - Vyhodnocení příčiny a návaznost na přijetí preventivní opatření většinou chybí

Kapitola 8: Měření, analýza a zlepšování

Článek 8.4: Analýza dat

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - analýza dat musí poskytovat informace o: <ul style="list-style-type: none"> - spokojenosti zákazníka - shody s požadavky na službu - charakteristiky a trendů procesů a služeb - dodavatelích 	<ul style="list-style-type: none"> - Probíhá většinou pouze analýza údajů požadovaných ze zákona - Výstupy analýz nejsou v některých případech srovnatelné - Dílčí analýzy nejsou v některých případech využity ve výroční zprávě

Kapitola 8: Měření, analýza a zlepšování

Článek 8.5: Zlepšování

Požadavek normy	Zjištěná skutečnost na ITV
<ul style="list-style-type: none"> - neustálé zlepšování - nápravná/preventivní opatření <ul style="list-style-type: none"> - přezkoumávání (i potencionálních) neshod (včetně stížností), - určování příčin neshod - vyhodnocení potřeby opatření - určování a implementace opatření - záznamy výsledků opatření - přezkoumávání efektivity provedených opatření 	<ul style="list-style-type: none"> - Postupy pro nápravná a preventivní opatření nejsou ve všech případech stanoveny - Opatření jsou přijímána hlavně na operativní řešení - Není vyhodnocována účinnost a efektivnost opatření

Souhrnné informace

- Audity prokázaly, že metodika hodnocení vzdělávacího procesu **postavená na základech modelu ISO 9001** je nejen použitelná, ale i vhodná účinná a efektivní
- Zavedením této metodiky hodnocení by **v žádném případě nedošlo ke zužování svobod** akademické obce
- Všechny navštívené **VŠ požadavky tohoto modelu z větší části naplňovaly**

Souhrnné informace

- **Většina** zjištění měla charakter **konstatování shody**
- Některá zjištění vznikla pouze na základě **rozdílné používané terminologie**
- Některá zjištění konstatovala, že požadavky modelu nejsou naplňovány, nebo jsou naplňovány částečně, je ale **otázkou zda je nutné, aby byly naplňovány**
- Další kategorií jsou **zjištění** typu doporučení, která vyplývají z nezávislého pohledu auditorů, směřují **do oblasti trendu zlepšování** účinnosti a efektivnosti

Souhrnné informace

- Většina zjištění nevznikla pouze na základě posouzení auditorů, ale vznikla na základě **komunikace s auditovanými**, kteří v některých případech tento názor sami iniciovali
- Jedním z nejčastějších je názor, že **tam kde je to vhodné**, by se měly některé podpůrné **agendy sjednotit** na celé VŠ

Diskuse a závěr

Děkujeme za pozornost